Obsah

Úvod 11
1 Struktura elektrizační soustavy 13
2 Základní schémata elektrických stanic a rozvoden 15
2.1 Schémata stanic 400 kV a 220 kV 15
2.1.1 Rozvodna s dvojitými přípojnicemi ..... z nichž jedna je zároveň přípojnicí pomocnou 15
2.1.2 Rozvodna s dvojitými přípojnicemi hlavními ..... a samostatnou pomocnou přípojnicí 16
2.1.3 Rozvodna zapojená do "H" 16
2.1.4 Úsporné schéma do čtyřúhelníku 17
2.1.5 Rozvodny velké důležité se zvětšeným zabezpečením odboček znásobením vypínačů 1,5x, příp. 2x 17
2.2 Schémata stanic 110 kV 18
2.2.1 Rozvodny střední velikosti 18
2.2.2 Úsporná schémata malých rozvoden 19
2.2.3 Schémata rozvoden 110 kV s náhradou vypínačů ..20
2.3 Rozvodny 35 kV a 22 kV 21
3 Transformátory 24
3.1 Hlavní transformátory elektráren 24
3.1.1 Blokové transformátory 24
3.1.2 Spojovací transformátory 24
3.2 Transformátory pro vlastní spotřebu elektráren 25
3.3 Síťové transformátory 26
3.4 Proximita transformačních stanic 28
3.4.1 Základní pojmy 28
3.4.2 Výpočet proximity trafostanic 28
3.4.3 Složení celkových ročních nákladů 29
3.4.4 Určení optimální vzdálenosti trafostanic 32
3.4.5 Proximita distribučních trafostanic ..... v rozptýleném odběru 35
3.4.6 Velikost rezervy v transformátorech 36
4 Distribuční rozvodné soustavy 38
4.1 Sítě paprskové radiální 38
4.2 Sítě okružní 38
4.3 Mřížové sítě 40
5 Průmyslový rozvod elektrické energie 45
5.1 Umístění transformátorů a rozváděčů 45

5.1.1 Vstupní a hlavní transformovna průmyslového závodu 45
5.1.2 Společné zásady pro všechny transformovny v průmyslovém rozvodu 46
5.2 Volba druhu transformátorů a rozváděčů 47
5.2.1 Hlavní rozváděče nn 47
5.2.2 Podružné rozváděče 47
5.3 Způsoby uložení kabelového vedení 47
5.3.1 Křižování kabelů 47
5.3.2 Postup při návrhu kabelových kanálů a jejich výzbroje 48
5.4 Modernizace průmyslového rozvodu 49
5.4.1 Zásady modernizace 49
5.4.2 Rekonstrukce rozvodů změnou umístění transformátoru 49
5.4.3 Rozšíření závodu 50
5.4.4 Rozšíření závodu s okružním rozvodem vn 50
5.5 Technologie projektu průmyslového závodu 51
5.6 Rozvod el. energie v hutním závodě 52
5.7 Rozvod elektrické energie v hlubinných dolech 54
5.7.1 Hlavní transformovna 54
5.7.2 Hlavní rozvodny v patrech 54
5.7.3 Pojízdné trafostanice 56
5.7.4 Rozváděče nn 56
6 Nové prvky průmyslových rozvodných zařízení 57
6.1 Zapouzdřené rozvodny 57
6.2 Rozvaděče vn 61
6.2.1 Nové směry v konstrukci rozvodných zařízení vn 61
6.3 Rozvaděče nn 66
6.3.1 Hlavní ukazatel pro hodnocení modernosti rozváděčů nn 66
7 Elektrické ochrany a jištění v průmyslovém rozvodu 67
7.1 Základní pojmy 67
7.1.1 Definice ochrany 68
7.1.2 Chráněný objekt 68
7.1.3 Ochrana 71
7.2 Poruchy 71
7.2.1 Základní věta o ekvivalenci poruchy 72

7.2.2 Příklad bezporuchové funkce a možnosti vzniku poruchy 72
7.3 Požadavky kladené na elektrické ochrany a jištění v průmyslu 74
7.4 Vypínací charakteristiky 75
7.5 Druhy jistících přístrojů 79
7.5.1 Pojistky 79
7.5.2 Jističe 80
7.5.3 Jistící relé 83
7.6 Jištění elektrických vedení 89
7.6.1 Jištění vodičů pojistkami 92
7.6.2 Jištění vodičů jističi 97
7.6.3 Umísťování jistících prvků vedení 98
7.6.4 Jištění elektromotorů nn 99
7.7 Jištění elektromotorů vn 105
7.7.1 Jištění asynchronních motorů vn 105
7.7.2 Jištění synchronních motorů vn 106
7.8 Jištění ostatních spotřebičů 106
7.9 Uzemňování v rozvodu el. energie 108
8 Kompenzace jalového výkonu v průmyslu 109
8.1 Základní pojmy 109
8.1.1 Důsledky špatného účiníku 110
8.1.2 Výhody kompenzace účiníku 112
8.2 Určení velikosti paralelní kompenzace 112
8.2.1 Kompenzace při konstantním činném výkonu 112
8.2.2 Velikost jalového výkonu pro kompenzaci 114
8.3 Kompenzátory 114
8.4 Vliv spotřebičů na účiník 115
8.5 Kompenzace statickými kondenzátory 117
8.5.1 Individuální kompenzace 117
8.5.2 Skupinová kompenzace 117
8.5.3 Centrální kompenzace 118
8.6 Kompaktní filtračně-kompenzační rozváděč 6 kV 118
8.7 Regulace kondenzátorové baterie 120
9 Kvalita elektrické energie 123
9.1 Názvosloví 123
9.2 Harmonické vyšších řádů v průmyslových sítích 124
9.2.1 Výpočet harmonických vyšších řádů napětí u průmyslových zařízení 124

9.2.2 Výpočet činitele zkreslení napětí kz, způsobeného ... připojovaným průmyslovým zařízením 126
9.3 Kolísání napětí způsobené průmyslovým zařízením 126
9.3.1 Mezní hodnoty relativních změn napětí 126
9.3.2 Výpočet relativních změn napětí 127
10 Energetické problémy elektrotepelných zařízení 129
10.1 Energetické problémy odporových elektrotepelných ..... zařízení v průmyslu 129
10.1.1 Přímý odporový ohřev 129
10.1.2 Nepřímý odporový ohřev 136
10.1.3 Zapojení a regulace teploty odporových pecí 137
10.2 Rušivé vlivy elektrických obloukových pecí ..... v napájecích sítích 141
10.2.1 Podstata vzniku rušivých vlivů ocelářských ..... obloukových pecí 141
10.2.2 Kolísání napětí a proudová nesymetrie v primárních . obvodech ocelářských obloukových pecí 147
10.2.3 Možnosti snížení rušivých účinků elektrických ..... obloukových pecí na napájecí síť vysokého napětí 149
10.2.4 Řízení obloukových pecí počítačem 155
10.2.5 Diagnostika obloukových pecí počítačem 163
10.3 Energetické problémy indukčních elektrotepelných zařízení .. v průmyslu 166
10.3.1 Indukční kelímkové pece 166
10.3.2 Indukční zařízení pro povrchový ohřev 166
10.3.3 Kanálkové indukční pece 170
10.3.4 Připojení kanálkových pecí k síti 171
10.3.5 Elektrické zdroje napájení indukčních pecí 179
10.4 Dielektrická tepelná zařízení 185
10.4.1 Použití dielektrického tepla 185
10.4.2 Dielektrická zařízení 188
10.4.3 Elektrické zdroje pro dielektrické ohřevy 192
10.4.4 Mikrovlnný ohřev 193
10.5 Elektronová zařízení 197
10.5.1 Elektronová děla 197
11 Energetické problémy vytápění 202
11.1 Problematika tepelné pohody člověka v místnosti 202
11.1.1 Tepelný stav prostředí 203
11.1.2 Prostup tepla stěnou 206

11.2 Praktický výpočet otopných zařízení 208
11.2.1 Obecný postup výpočtu tepelných ztrát 209
11.2.2 Výpočet tepelných ztrát budov ve zvláštních případech 213
11.2.3 Určení měrných tepelných ztrát 215
11.2.4 Výpočet otopného příkonu 216
11.3 Elektrické vytápěcí systémy 219
11.3.1 Akumulační elektrické vytápění 221
11.3.2 Přímotopné elektrické vytápění 223
11.3.3 Smíšené (hybridní) elektrické vytápění 233
11.4 Tepelná čerpadla 234
11.5 Problematika automatické regulace vytápění 237
11.5.1 Regulační obvody 238
11.5.2 Regulační prvky 240
11.6 Příprava teplé užitkové vody (TUV) 243
11.6.1 Lokální příprava TUV 244
11.6.2 Akumulační ohřev TUV v malých zásobnících (bojlerech) 244
11.6.3 Průtokové ohřívače TUV 246
11.7 Připojování elektrotepelných spotřebičů k distribuční síti nízkého napětí 249
11.7.1 Podmínky pro připojování elektrotepelných spotřebičů 249
11.7.2 Jištění elektrotepelných spotřebičů 250
11.7.3 Měření spotřeby elektrické energie 250
11.7.4 Blokování elektrotepelných spotřebičů 252
11.7.5 Odlehčovače zátěže a jejich použití 253
12 Projektování energetických systémů 257
12.1 Systémové řešení projektů v energetice 257
12.2 Funkce energetických systémů 261
12.3 Rozdělení projektovaných energetických systémů na subsystémy 263
12.4 Základy projektování 265
12.4.1 Projektování jako regulační proces 266
12.5 Podklady pro projektování 269
12.6 Alternativy řešení projektů 269
12.6.1 Subjektivní rozhodování 271
12.6.2 Objektivní rozhodování 271
12.7 Metoda rozhodovací analýzy 271

12.8 Teorie multikriteriální analýzy 273
12.8.1 Klasifikace úloh vícekriteriálního rozhodování ...273
12.8.2 Základní pojmy úloh vícekriteriálního rozhodování274
12.9 Obecný postup multikriteriálního hodnocení variant 276
12.9.1 Vytvoření soustavy kritérií hodnocení 278
12.9.2 Stanovení vah kritérií 278
12.9.3 Stanovení vzorových hodnot kritérií 279
12.9.4 Hodnocení dosažených výsledků variant 280
12.9.5 Posouzení rizik 284
12.9.6 Výběr nejvhodnější varianty 285
12.9.7 Vzájemná závislost a podmíněnost kritérií 285
12.9.8 Expertní hodnocení 286
12.10 Multikriteriální vyhodnocovací metody 286
12.10.1 Metoda váženého součtu - WSA .....
(Weighted Sum Approach) 287
12.10.2 Metoda ideálních bodů - IPA .....
(Ideal Points Analysis) 289
12.10.3 Metoda TOPSIS (Technique for Order Preference ...
by Similarity to Ideal Solution) 289
12.10.4 Metoda shody a neshody - CDA .....
(Concordance Discordance Analysis) 293
12.10.5 Metoda AGREPREF 297
12.10.6 Metoda PROMETHEE (Preference Ranking .....
Organization METHod for Enrichment Evaluation)300
12.11 Modelování preferencí mezi kritérii 303
12.11.1 Ordinální informace 303
12.11.2 Váhy 303
12.11.3 Praktické způsoby získávání vah kritérií 303
12.11.4 Matematické metody určování vah kritérií 305
12.12 Systémy dálkového ovládání v distribučních sítích VN 314
12.12.1 Komponenty systému dálkového ovládání 315
12.12.2 Komunikační síť 315
12.12.3 Centrální a dispečerská stanice (CDS) 316
12.12.4 Dálkově ovládaná stanice - DO odpínač 316
12.12.5 Dálkově ovládaná stanice - Recloser 317
12.12.6 Dálkově ovládaná stanice - DO trafostanice 318
12.12.7 Řídící systém DOS a jeho funkce 318
12.12.8 Řídící systém pro dispečerské řízení 319

13 Spolehlivost v elektroenergetice 321
13.1 Problematika spolehlivosti 321
13.1.1 Oblasti řešení spolehlivosti 321
13.1.2 Základní pojmy z oblasti spolehlivosti 323
13.1.3 Číselné vyjádření spolehlivosti 324
13.1.4 Vztahy mezi základními spolehlivostními veličinami 325
13.1.5 Rozdělení pravděpodobnosti poruch 328
13.2 Výpočet spolehlivosti 330
13.2.1 Získávání vstupních údajů pro spolehlivostní výpočty 330
13.2.2 Metoda spolehlivostních schémat 333
13.2.3 Metodika výpočtu spolehlivosti dle směrnice ČEZ 22/80 341
13.2.4 Simulační metoda výpočtu spolehlivosti Monte - Carlo 347
Literatura: 357